

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

**Leidschendam-
Voorburg**

Datum 11 juni 2024

Nummer 3816

Onderwerp Raadsbrief onjuiste betalingen energietoeslag 2023

Portefeuillehouder Wethouder Van Veller

1. Aanleiding

Op 3 oktober 2023 heeft de Tweede Kamer de wetwijziging doorgevoerd die nodig was om de energietoeslag 2023 uit te keren. In deze wet is opgenomen dat de gemeenten de energietoeslag van €800 aan zo veel mogelijk inwoners ambtshalve zouden toekennen. Op basis van de wetwijziging en de noodzaak om zo snel mogelijk tot betaling over te gaan, is besloten om de ambtshalve betalingen van Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Voorschoten in 2 fasen te laten verlopen.

Fase 1

In de eerste fase kreeg iedereen een ambtshalve verlening die een uitkering of een minimaregeling had, waarvoor een maximum inkomen geldt van 110% van het sociaal minimum. Deze ambtshalve verleningen zijn in de week van 28 november 2023 gedaan aan in totaal 2.690 inwoners over de drie gemeenten.

Fase 2

In de tweede fase zaten de inwoners met een uitkering of minimaregeling tot 130% en diegenen die vorig jaar energietoeslag aangevraagd hebben. Van deze inwoners is door het inlichtingenbureau getoetst of het inkomen voldeed aan 120% van het sociaal minimum. Die inwoners waarvan het inkomen voldeed, hebben ambtshalve de energietoeslag verleend gekregen in de week van 19 december. Dit betroffen 2.469 ambtshalve verleningen over de drie gemeenten.

Binnen de tweede fase ambtshalve verleningen zijn in totaal voor de drie gemeenten 322 foutieve betalingen gedaan. Het gaat om verwerkingsfouten in de handmatige handelingen die in het proces noodzakelijk waren. Daardoor zijn er betalingen gedaan aan inwoners waarvan het inkomen op dat moment niet voldeed aan de inkomensnorm.

De verdeling van de foutieve betalingen over de gemeenten is als volgt:

Leidschendam-Voorburg	249
Wassenaar	40
Voorschoten	33

2. Handelswijze foutieve betalingen

De onjuiste betalingen worden niet teruggevorderd, maar teruggevraagd. Hiervoor is gekozen omdat bij een terugvordering een inwoner wordt verplicht om het ontvangen bedrag terug te betalen. Een terugvordering kan inwoners in financiële problemen brengen, waardoor het vertrouwen in de overheid schade oploopt. Dit vindt het college niet passen bij een ambtshalve verlening. Bij een ambtshalve verlening wordt de betaling automatisch gedaan zonder aanvraag van een inwoner. Ook in de eerste uitbetalingsronde waarin een fout is geconstateerd, is gekozen voor het verzoeken van inwoners het bedrag terug te betalen.

Een extra reden voor het college om deze aanpak te kiezen is dat de betaling is gedaan in december 2023. Omdat inmiddels vijf maanden zijn verstreken is de kans groot dat het overgemaakte geld is uitgegeven. Dat maakt de kans op financiële problemen bij inwoners wanneer de gemeente terugvordert groter. Dat een langere tijd verstreken is tussen de uitbetaling en de berichtgeving heeft verschillende oorzaken. Zo duurde het circa één maand voordat de onterechte betalingen ontdekt werden. Daarna moest handmatig onderzoek worden gedaan of en zo ja welke betalingen onjuist waren.

Ook in andere gemeenten is de ambtshalve verstrekking van de energietoeslag niet goed gegaan. De gemeente Apeldoorn koos voor een soortgelijke aanpak. Ook in de gemeente Amsterdam is gekozen voor een zelfde aanpak, waar inwoners werd gevraagd het bedrag vrijwillig terug te storten.

Meer informatie over de achtergrond van de energietoeslag wordt verwezen naar:
3541 Raadsmail energietoeslag 2023

3. Financiële gevolgen

De gemeenten ontvangen een vergoeding vanuit het Rijk om de energietoeslagen uit te betalen. Dit bedrag is inclusief de uitvoeringskosten. De uitgave van dit budget hoeven de gemeenten achteraf niet te verantwoorden. Bij het bepalen van het bedrag is het Rijk uitgegaan van een inschatting van het aantal te verlenen energietoeslagen. Dit bedrag is in 2023 aan de gemeenten uitgekeerd en in de 1^e Turap wordt voorgesteld om € 660.000 hiervan door te schuiven naar 2024.

De bedragen van de onterechte betalingen van de € 800 zijn:

Leidschendam-Voorburg	€ 199.200
Wassenaar	€ 32.000
Voorschoten	€ 26.400

In de raadsbrief energietoeslag (iBabs 3541) is aangegeven dat de gemeente Leidschendam-Voorburg voor de totale uitbetaling (in 2023 en 2024) circa € 200.000 tekort komt ten opzichte van

de vergoeding van het Rijk. De verwachting is nu dat dit tekort iets lager zal zijn (circa €100.000). Hierbij is rekening gehouden met de effecten van de onterechte betalingen. Als de daadwerkelijke realisatie onverhoopt alsnog significant afwijkt, dan zal hierover bij de 2^e Turap over worden gerapporteerd.

Voor de gemeenten Wassenaar en Voorschoten geldt dat alle te maken kosten (uitkeringen, uitvoeringskosten en onterechte betalingen) binnen de vergoeding vallen die zij van het Rijk ontvangen hebben.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

R.J. den Haan
secretaris

M.W. Vroom
burgemeester